

ፆ ስ ኦ ጊ ሄ ሶ ቲ ዓ ቲ

Ղազգեթաւարքն վուզուաթը հար-
պիւնէտէ տայիր հիւ պիր շէյ եագմամա-
լարը հագգընտա Մաթպուաթ նէզա-
րէթի պէհիէնսինն եւնիտէն իորար
իթմէսինն զիեատէսիլէն էսէֆ իտէրիզ
իշպու եմը հագգընտա պէեանը էսէֆ
իթտիկիմիզ վէ էմըը մէզըրուր , արգու
օլունան մապէտին պիւսպիւթինն մու-
ղայիրի նէթիճէսի հասըլ օլաճաղընը
իճէֆէքըր իլլէտիկիմիզիլ պէրապէր,
հիւ.քընմէթինն էմրինն իթաթտան
պաշպա պիր շէյ եագմամաթը . վէ էօյ
լէ մէմուլ իտէրիզ քի , հիւ.քընմէթ ի-
լէ էհալի բէհ,իսնտէ պուլունմաթ էլ-
զէմ՝ օլան էմն,իէթի պաթը սագլամաթ
իլինն էմըը մէզըրուր եւնիտէն թահթը
թէֆիթիլէ ալընարաթ կէրի ալընըր ,
Հարպ հալատիօլէրինն քեաֆֆէսի տէ
ֆէնա տըր տէյի դանն իտէմէյիզ . վէ-
լէվ էօյլէ տալի օլա , դանն իթմէյիզ
քի Օսմանը միլլէթի հագգըաթը հա-
լէ թէհամմիւլ իտէմէզ տէրէնէտէ դա-
յիթ սինլիլի օլուն . միլլէթի մէրգու-
մէնինն չու սօն իքի սէնն զարֆընտա
կէօրտիլի ֆէլաքէթլէր արասընտա
գուհարմաննա իպրազ իթտիլի սապր
ու թէհամմիւլ պու սէօյլէտիկիմիզի
թաստիզ իտէր, Զաննը աճկաննմիզնէ,
էհալի , վիւքէտնըն էմնիէթի քեա-
միլլէսինն շսեպթէ պուլունմուշ , վէ
էօյլէ սալ ու ֆիրաթէթ իպրազ իթմիշ
տիր քի , արթըք քէնտիսիսինն մէմէտ
օլան չօճուգ եւրինն օյումագտան ֆէ-
րաղաթ կէլինմէլի տիր . պիզնէ վու-
զուաթը օլունաղու կիպի պիտիրմէք ,
սիւ.քիւթ իթմ իխազընտան տահա ֆա-
լիտէլի տիր : էհալի չու սաաթտա
մուհարէպէնին պաշլընա հալ ու հէյ-
եւէթինի , եանի , թունա իւզըրիտէ ա-
ղիլ թէտաքի.քեաթը թէհաֆֆիւլիէն
իւրա օլունաուղու , վէ Գարատազա
գարշը իւզուլմիտէն զիեատէ ասքէր
տէվգ իտիլիլինի, վէ Անատուլուտա ա-
ղըր սուրէթտէ հազըրլըք կէօրիւթիւ-
րիպի պիլիլը : Վուզու պուլուն մուհա-
րէպէթտէ ասաթիլի Շահանն քէսպի
մուզաֆֆիւլիէթի իթմիշ . շէյլնէ քի ,
մուհարէպէյի հալըրէտէ ութանըա-
ճաթ պիլ հալ ու հարէքէթ միւշահէ-
տէ օլունմաթը , անճաթ հարպ հագ-
գընտա վիլիլէն ըսմի հալատիսլէր,
էքնէր տէֆա էհալինին մէրազընը
թէսիլին իտէր սուրէթտէ պուլունմա-
թիշ տըր : Էրմէնիլթանտա բէք կիճ
հագըրլըք կէօրիւլմիւշ օլմաքընտան
էհալինին իսպալէրտար օլմաթ իլէ, մու-
հարէպէ հալատիսլէրի տահա զիեատէ
էհէմիթէթ քէսպ իթմէքտէ տիր : Ալ-
սաղըրմիւշ իսպալէրլէրտէն աշի.քեաթ կէօ-
րիւլմէքտէ տիր քի , Գարսը մուհաթ-
իւլմէնն օլուրթիսարմաա իլիտէն սոյ ու
սուրէթիշ օլունմաթ , վէ Մըրիթիսը բա-
ն օրտուտունա մուհալիսարնին պիր շէյ
սաղըր սէվգ օլունմաթ , մուհարէպէ-
լինն քի կիւնլէրինտ : կէօրիւլէն ձօգ-
անը իքմալէ պիլիլէր զարէթիշ օլուն
Բաշտա օլունգուճա տէլիլ տիր :

Թէ՛ տալիք ապա՛ծը մէջ քիւրէտէ տէ՛ կէօ
 դիւրին իճմալ ապէ՛ս սինտէ տիւր քի, Բուս
 լոյր գօղայճա՛մ էօյլէ՛ մէ՛վ զքլար զապի՛
 իճաթի՛ւրը քի՛ է՛կէր թմաթիքեաթի՛
 մէջ քիւրէ՛ տէ՛ վէ՛լ լինտէ՛ն քմալի՛ սիւ.
 րա՛վ ի իճրա սլա՛ն մուշ օրու իտի, Բուս
 րաբէք տէ՛ էօյլէ՛ գօղայլը՛լա զապի՛
 իտէ՛մէջլէր իտի՛ Գունտունլա պէրապէ՛ր
 Բուսլարրը զաթիլէ՛թէ՛ կէ՛վ իրէրէք մէ՛վ
 գգլի մէ՛զ քիւրէտէ՛րի կի՛ր սլամազ տա
 ի՛ն՝ իմալին իտաթի՛ծինտէ՛ տէ՛յլ լի՛ տիւր
 Հէ՛ր է՛ն առիթի՛ օրա պէ՛զ էօյլէ՛ ի իճնա

օշմուշուղ տուր քի, Անաստուրուտա Ա.
 սաքրի Շահաննին շէճապթ վէ պէ-
 սալէթինի իսպաթ իտէր պիր սուրէթ.
 Թէ տիւղմէնէ միւսքին մէրթէպէ մու-
 ղալէ մէթ օլունահագ տորր :

Լա Վէրերթէ զազեթասը կէշէն ճիւղա
 իրթնէի կիւնքի նիւթնսնտէ, սուր
 թէվսթուրարը հագգընտա եազարդ
 ւարընզը թահսին իթմիշ տիր : Իշ իշ-
 տէն կէշմիշ օլտուղունտան, պուրաճըգ-
 տա մուհարէպէ իթմէքէ ազընըլըզ
 մը խտիլիշ օլտուղունտան պահս իթ-
 մէք զայիտ պիր շէյ տիր : Պիշիյէ
 ֆէնա մուամէլէ իթմիշ, պիշէրիր պիր
 թազըմ զարարարա ուղրաթմըշ, վէ
 շէյթանի պիր հիւնէրին իճատ իտէպիւ-
 տիլի հէր նէվլիթարիգէ պիշէ հագա-
 րէթ իթմիշ օլան պիր տէվլէթէ հա-
 ըր մուհարէպէտէ պուրունմագտայըզ,
 Շիւպէշիգ տիր քի իշ տէվլէթ իլէ
 սուրհ հալիտէ պուրունսա խտիք տա-
 հա իլի օլուր իտիր :

Մէնալիքին սուհա էշէտտի լիւզու-
մի վար տըր: Ճագաթ շիմտի մուհա-
տէ պէյի իլերի վարտըմագտան պաշ-
գա չտրէ եօգ տըր: Վէ գաթի պիր
տէմէրէսի օյմատըգճա թէվասսիւթտէն
պահս իթմէք պօշ չէյ տիր: Բուսլար
իւրսու էօնիւնտէն տէֆ իտիլտիյի, վէ
Թունտան կէրի սիւրիւտիյի, վէ
Գարուտաղըն պաշը էշիլտիյի հալտէ
թէվասսիւթ վէ սուլհը գապուլ վէ
Ետիստ զանէթլէ միւմփին օլսն մագ-
էտի մէզ քիւրէ վասըլ օյմատըղըմըզ
թագտիրտէ թէճէլլիմիղէ գաթլանըպ
թէքլիֆ օլունան սուլհը գապուլ իտէ-
իմ, հիշ տէյիլ իսէ հագգըմըզա տա-
հա խաջըրը պիր միւնալտէհա իսթիհսալ
թէմէք իշին էլիմիղտէն կէլէնի տիրիզ
թէմիշ օյմատըղըմըզը պիւրէքը գամի-
թիմիզ բահաթ օլուր: Ճագաթ մուհա-
տէ պէյ իթմէնէրէք պըրագալըմ քի
Բուսիա զալէպէ իթսին, իշթէ պուրա-
ղըն հիշ պիր Օսմանլը գապուլ իտէ-
վէք: 1829 թարիխինտէ վուզու պու-
նան մուհարէպէտէ Բուսիա մուհարէ-
պէյի տէվասէ նամիլզթէտիր պիր հա-
տէ կէլտիյինտէ տէվուրի Ալիեհէ, ֆա-
թիշ մագամըտտ Բուսիա միւնա-
տէհա իհսան իյլէտի: Օյմանա քի պու-
րէֆա տա ալիի խէթանքը իշլէնէիմ:
Բուսիա, տէվէթի Ալիեհէ գատար սուլ-
ա Ֆիւթթաճ տըր: Վէ մուհարէպէյի
աղըրէ երիւզիւնտէն պէոյիւք ֆէտա-
տարըղը կէօզէ ալմըշ տըր:

(1. Հերբեր)

—Պէրլինտէն յունիս 5 թարիսի իւէ
ժամն Հավասս Եղըմըշ տըր .

Թայման զազէթասը մուխպիլբէրին-
էն պիլրիւնին միւքերէրէն խոտաս
տէրէք պէճանքնա կէօրէ , շիմախտէն
ուլհ իշին մուխպէրաթմա կիրիշիլմիշ
էճաթատ կիրիշիլմէք իւզրէ իմիշ ,
էնուզ պաշլամիշ օլան մուհորէպէնէ
թիլիճէ վիրմէք իշին մուխպէրաթմա
կիրիշիլմիշ օրմաստան պիր սոխուրլու ա-
լի իրտիլմէ մեքօրմա , Վէ սիլվէրի իճէ-
լին իտէպիլիրմիքի Ղուսիտ տէվլէ-
ի պու մաէլտէ հիշ պիր կէօնա թէք-
ճաթտա պուլունմամիշ տքր :

Մուհարեպէկէն, պիր մազսէտլէ իւզ-
խտար օլունտու. վէ պու մաշսէտէ
սըլ օլմաքընմա մուհարեպէկէն խի-
ամ վլիրվնէնէնք տիր, իմաի, մազ-
տի սնէջ-քիւր, նասըլ քի սիզ մալի-
նէջ խաշպլիրիւսինգ, եսլընըզ տէվ-
թի Ալիէնին Թէպաայի իրիպիխանի-
նէին հիմաեհս խուսուքնտան իպա-
թ օմաեբպ, Բուսիա վէ Ավսըրիա
Ալմանեա հագիգի պիր չէյ էրուէ

Իմ մէք իսթէրլէր : Ռուսիա , թէ վսիի
 չուտուտ իրեէթ ինտէ օլմատըընըն ,
 վէ հիշ տէ , իլ իսէ Ռուսիէ իտէ օլտուն
 պիր բարմազ եէր իսթէ մէեհէն յինի
 թէ մէին իլլէ միշ վէ էօյլէ զանն իտէրիզ
 քի միւթ թէ ֆիգի Օլան Ալմանեա վէ
 Ավթրիանքն հարէ քէթի ի հթիրազ
 քարանէսի սայէսինտէ սահիհէն էօյլէ
 պիր նիեէթտէ օլմաեքալ , սէօզ ինտէ
 տախի պուլունաճազ տըր իմտի Ռուսիա
 Օսմանլը թօրազըրնտան եէր զապթ իթ-
 մէեհէնէք տիր , ֆազաթ էլ լոպա տէվ-
 իթլէրի կիպի եաշամազ իսթէ եօր , վէ
 պիր տէ էմթաաքընըն խարիհէ նալլի-
 նի գ օլալաթմազ իշին Պահրը Սէֆիտ-
 տէ պիր թարիգէ լիւզուսի վար տըր ,
 թարիգի մէզըիւր , Չանազ գալէա-
 տան սէրպէսթէն միւրուրի , վէ պինա
 ինն ալէյհ Տէրխաստտէթին հալը պի-
 թարաֆտտէ պուլունմաազ տըր : Պուն-
 տան իթի սէնէ մուգատտու՞ Պէրլին
 զազէթալարընտան Բօսթ նամ զազէ-
 թանքն , միւսիւ տը Պիսմարգտան գալէ-
 մէ ալընմըշ օլտուղունու պէեանէն նէշր
 իլլէտիլի օլ մէշհուր բրօկրամբ իծրա
 նշին իւշ իմբէրաթօրլար իշթէ մէզ-
 բիւր բօլիթիգաեք իթթիխազ իթմիշ-
 էր տիր : Իշգու բրօկրամ , Թունանըն
 մարատէնիզէ գատար Ալմանեա նէհրի
 օլմասը , մէմալիքի Շահանէնին Խրիս-
 թիան էեալէթլէրինին ազատ գըլըն-
 մասը , վէ Խսթանպօլըն սէրպէսթ շէ-
 հիթի իթթիխազ օլունմասը խուսուսալ-
 քընտան իպարէթ տիր : Իհթիմալ քի
 ննկիլթէրրաեա տախի գարշըլըբզ պէօ-
 իւրք պիր շէյվլատ օլունսունն , ֆազաթ
 պունտան մէմունն օլմասը շիւպշէլի
 տիր : վէ իշթէ թէհէլքէ տէ պունտա
 տըր : պէեան իթտիլիմ բլանա կէլին-
 լէ , սահիհ օլտուղու սէօյլէնիեօր :

—Գուրիէ տ'Որիան դազէթասընտա
էօրիւէն շու աթիտէքի մէքթուպ, շա-
ւանք տիգգաթ օլտուղունտան, թէր-
էմէսի պէեան օլունտու .

Աթիւա, 9 յունիս .

Մէջթովուպումու գաբամբը իբէն ,
 ինքի կիւն մէճլիսի մէպուանտա ,
 իֆալոնիա մէպուսու Մ. Գօրտասթա-
 աֆրոտան իրատ օլունան նութգու
 էրէճմէ իթմէքլիկի մինասաիպ կէօր-
 իմ : Նութգու մէգըիրտէ շաեանք
 իդգաթ շէյէր հալի օլտուրունտան,
 էրիսատէթտէ մէմունէն օգունա-
 ագ արր :

Միւմաիւէյն Մ. Գօիտաս շու վէճէ
է պէտանը էֆրեար իթմիշ տիր .

Գլխնտեցնիդ պէտեանք էֆքեար ի թմ
 էք ի թմէրմ, լաքին պիր վէքիլին
 աղիֆէլերի, նէ օրտուղունու վէ եու
 անիսթանք շաղպտա նիւմունէ օրաճադ
 իր գըրաւքդ հալինէ իյալ ի թմէք
 եկի վատ ի թմիշ օրան հէյեթի հիւ
 իւմէթին, վէ մէճլիսի մէպուսանքն վէ
 ունունու հաստիէ թապի պիր գը
 ւալն թէհալիւտաթը նէտէն իպարէթ
 ուլունտուղունու իշիթմէք իշին
 յէթի վիւքէլա հազըր պուլուն
 ար իտի ։

Մ. Բէթմէզա. — Պէր յէպուս, զիւ-
լանքն հազըր պուլունմատըը հալ-
տախի իսթէտիկի զէման պէտանը
քեար իտէպիլիր :

Մ. Գօրիսաս. — Միւսինն Դանարիսին
հինգ պէր վաթմանբերբերիք կէօղ
շարբ ածօքալիւնին կէօրալիւնմ
, ալինքի կուն պեանք Էֆբեր
մէք իսթէյօր խիմ. Պու եաշար ,
21 սէնէսինտէ , ալւզմէն սէֆինէէ-
նի աթէշէ վիբէն վէ աթէշ վէ ռօլւմ
ն աւսա գօրգմանն զաթբն կէօգ

եաշխարհի տի: Միրուրի զ՛ման միւստինս
 նի միւսմախէյ ճհին րէնկինի սօլուուրման
 մըշ տըր, զիրան ճօլիւմանէն խալի օյանս
 արա ապա սօլմազալար: Դանարին կէօզ
 հաշըր տէօքտուհ, չիւնքի իշխմիզտէ
 քէնտի ճէմէն ճրկիւրինին էվլապուրը
 պուլունմագտա տըր: Միւսմախէյ ճհ պու
 րաեա, Օլիմա տաղընքն գարըր կիպի
 պէեազ օյան պաշըր տիք տուրարազ
 կիրտի: Չիւնքի քէնտիսի ճէպապարլա
 րա ապա պաշ էյմէմիշ, վէ տոյլիմ
 իւլէվլաթ ճէպրէ գարշըր ճէնկ իմմիշ
 տիր: Դանարին պուրաեա կէլաթ, վէ
 պուրատա վաթանքն էսարէթիմտէն
 ինչի քէտէր ու թէէսիւֆիւնաք կիւ
 իմմիւ: մէսի վար ի քէն, միւսմախէյ ճհ
 պէրապէրինտէ մէսոր: րիեէթ կիւլիւմ
 մէմէսի կէթի տաի: էվվիթ պուրաեա
 էլտիքի, պիզիմ էլլէրիմի զի տեադ
 արըմըզը էօզիւն, վէ իշ կէօրէճէք
 Մազըթէ չիմտի տիր օ տէսին: Դանարին
 պուրաեա կէլտի, 1821 սէնէսի գաճ
 ամանալարընքն էվլապուրըրա տիմէք
 ինչի քի, չալըշըրզ, պէլըլընք
 րէնկտէն սէֆինէլէրի եազարազ, վէ
 տիկերլէրինիզ էսարէթ տէմիրլէրինի
 րըրմազ իշին սիւս ճուշանարազ: է
 ճալիտէն ալգըշլալըշլալ: Սէրպէսթ
 գիր միլէթ իշին ալգըշլամազ եա
 ղըշմազ, Ալգըշլամազ իսթէմուսինիզ
 Իարընտաշխարընքըն տէմիրլէրինի գը
 ընքը: Ալգըշլամաեքնքը, չիւնքի
 Իարընտաշխարընքը ալգըշլամալըզ վա
 թանք սէլամէթէ չըգարըր իտիրլը:
 Իարընտաշխարընքը իշին չալըշընքը,
 չիշէ սաթ պու տուր ալգըշլամանքն
 թարըր: Ասքըր սաֆլարընա կիրինիզ,
 իշլա՛ն ալընքը, լաքին կէսն գըզլարընք
 ճէլինիզտէ գըլըճ կէօրմէն իշին տէ
 իշ, իլա վաթան ուղղունա ճէնկ իմմ
 էքը իշին... Գիման ճուլմ ու թաատ
 տի ալթընտա պուլունան գարընտաշ
 արըմըզը տիշխիւմէտի, նէ՛ ճըռլը,
 է՛ ճէյեթի զիւրընլա, նէ՛ մէճլսի
 էպուսան: Փագաթ կէշմիշ, կէշմիշ
 տիր, վէ հալը հազըր էլլիմիզտէ տիր:
 Դանարին պիր ճէման քէնտի գօմանտա
 ընտա պուլունան եազըճըր սէֆինէլէ
 րէ գօմանտա իթմիտի՛ն կիպի, չիմտի
 րէ պէօյիւր թէշէպպիւստթըն ինրա
 ընա պիզիմ իլէ պէրապէր չալըշլաագ
 է պիղէ գօմանտա վիրմէք իշին իշի
 կիզ կէլմէք ինապ իթտի... (Մ. Գօ
 րաեա միլլէթի մէճլսի թարաֆընտան
 թիթլապ օլունան ճէյեթի մէպուսէ
 րն գըրալիէթ թանճըր գըրալա թագ
 իմ իթտիկինտէ, մէալի, պիր թագըմ
 էպապարլարըն մաճվ ու իզպէսի իլէ,
 անանիւթանքն թէվսիյի մէմալիք իյ
 մէսինի միւպէյեին զրաաթ իյլէմիշ
 տուղու նութգու օգուսու:)

Մ. Գրիգորյան, — Պիղիմ ճէպարարեանի եօթ տուր :

Մ. Գօրտաւս . — Սէլաւիքաւէ պիւ
սգըմ ճէպապարարքիւն Էօ՞գ մե
ւր , Մ. Դրեթթօրուլօս :

Մ. Սաթիրթորույան. — Մ. Դրիսթո-
ւյան անկամառք, (պոևրաճըգտա
սըը սեղլէրի գալարըըըըգ)

Մ. Դոփառան. — (Տանիմարգա գը-
լընքն միլէթ մէհէլսիին հէյեթէի
պուսէսիւնէ պէհան իթտիկի ճէպ-
օգուր քի, պուստա գըրաւը միւ-
րիէյհ տէյի եունան գրալիէէթի-
ւ, իլլա թէքմիլ եունանը շարքն միւս-
գագգէլի մէսուտունաշն պահս իմմիշ
) Ըրիսուն Դահաարիս օլ զէման հէյ-
թի մէշքիւթէնիս աղաքըտանս պու-
ստուղու հայտն, Տանիմարգա գրա-
ւս իմապ իտէն սէօղի սէօլէ ինթպ,
շարիլէյհն իթէքմիլ եունանիսմանս

